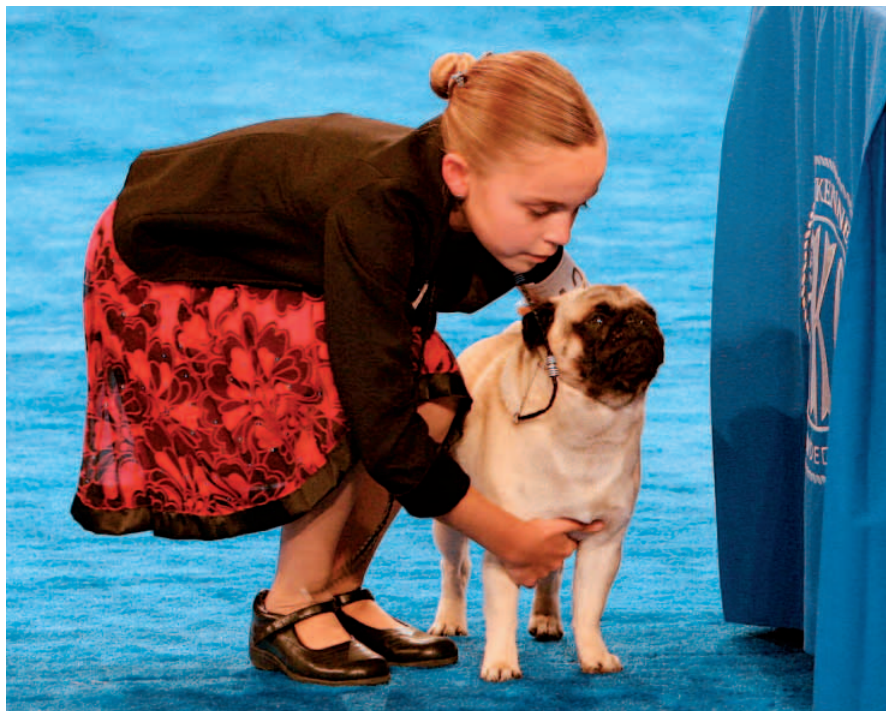


Kouzlo junior handlingu

24



moment, kdy se handler snaží upravit ne zcela správný postoj končetin psa svým kolenem, různou mírou nakopnutí nebo přišlápnutím tlapy. Uvedené praktiky by měly být tvrdě penalizovány a mezi metody mladých handlerů nesmí patřit vůbec!

Stůl

Všechna malá a občas i středně velká plemena se potkají s předvedením na výstavním stole. Jde o naprosto běžnou výstavní praxi, jejíž použití se rovná znalosti malé násobilky. Kupodivu se ale její procvičování a hodnocení zejména evropským soutěžím junior handlingu jaksi vyhýbá. Na rozdíl od soutěží junior handlingu v Americe či Anglii je stůl používán jen sporadicky a na českých mezinárodních či národních soutěžích JH byste jeho použití spočítali na prstech jedné ruky. Možná byste ani počítat nemuseli, protože u nás stoly v soutěžích chybí, což je o důvod více, abychom si techniku stavení psů na stůl pečlivě probrali. Otázek se nabízí hned několik. Jak na stůl psa vhodně zvednout, kam ho postavit, jak ho postavit, jak ho vystavit a jak ze stolu sundat dolů. Speciální kapitolou je práce handlera s vodítkem a jeho pohyb kolem stolu, který zařadíme do dílu věnovanému stínování. Jestliže si mladý handler půjčuje malého či středního psa, měl by se majitele včas zeptat, nechat si ukázat a předem vyzkoušet způsob, jakým je pes obvykle na stůl zvedán a z něho sundáván, což zmenší riziko pozdějšího nedorozumění v soutěžní dvojici.

Zvednutí na stůl

Malá plemena s krátkou srstí by se měla na zemi uchopit jednou rukou zepředu pod hrudníkem, druhou zezadu v oblasti páne, lidově řečeno pod zadkem. Na stůl se pes vysadí šetrně, jako by seděl na židličce, na

Výstavní postoj psa tvoří mnohokrát i více než polovinu celého hodnocení na výstavách. Ačkoliv se v soutěžích junior handlingu exteriér psů vůbec nehodnotí, je technika ideálního způsobu postavení psa, zejména v Anglii či Americe, důležitou součástí bodovacího systému

Postoj – dvě varianty

V předcházejícím díle seriálu jsme probrali výstavní postoj s různou mírou pomoci i postoj na volno, zbývá ještě kategorie psů, pro které budete potřebovat použít obě varianty. Na stole půjde o výstavní postoj s dopomocí, zatímco na zemi budete mít stejného jedince na volno. Zmíněná možnost se týká převážně malých až středních plemen, která je na stole nutno jistit a pomocí jim k dokonalému vzhledu vodítkem i rukama, zatímco na zemi mohou stát ve volném výstavním postoji před handlerem. Aby se vám lépe trénovalo, můžeme sem uvést i příklady plemen pro jednotlivé možnosti. Mezi plemena, která se staví s různou pomocí, patří většina loveckých plemen, bigl, pudlové, baset, bloodhound, boxer a další. Volně stávají kavalír King Charles španěl, border kolie, dalmatini, labradoři, papiloni, pomeraniani a špicové vůbec, dlouhosrsté kolie, samojedi, husky, malamuti a třeba jen na napnutém vodítku před handlerem stojící rotvajleři. Ve volném postoji, kdy bývá vodítko umístěno pevněji mezi ušima psa, uvidíte bišonky, kern teriéra, ši-tzu, greyhonda,

saluki, bernardýna, foxteriéry, vipeta, west highland teriéra, japonskou akitu, německou dogu atd. Na závěr kapitoly bohužel musím zmínit jeden nešvar, který se občas v kruzích objevuje a mladí handleři by se ho měli v každém případě vyvarovat. Mám na mysli



stole se rovnou postaví na všechny čtyři a dorovná do postoje. Pokud to psovi vyhovuje, může být ruka v přední části těla podsunutá i zevnitř pod hrudníkem mezi hrudními končetinami, přičemž dlaň a prsty udržují stabilitu psa. Vodítka může mít handler na chvíli odložené kolem svého krku, srolované v dlani nebo volně přehozené přes předloktí pravé ruky. Při takto pohodlném zvednutí se pes nehrbí ani instinktivně nestahuje břicho, ale je uvolněný, vyhne se stresu a cítí se dobře. Plemena s dlouhou srstí, například maltézáci, pekinézové nebo ši-tzu, by se při podobném postupu rozcučala, a proto je vystavovatelé učí jinému způsobu zdvihání. Vodítka si ponechají v pravé ruce a levou ruku podsunou mezi pánevními končetinami a pod tělo psa tak, že jeho tělo na ruce spočine svou vahou a vystavovatel psa vlastně zvedá na jedné ruce. Rovnováhu kontroluje pomocí jemné práce s vodítkem. Pro zvednutí psa ze země by vystavovatel neměl být líný se ohnout a poskytnout psovi příjemný způsob přemístění do výšky. Základními pravidly zacházení s ohledem na psa jsou bezpečnost, pohodlí psa a celková šetrnost.

Jak psa nezvedat

Ve výstavních kruzích uvidíte rozličné způsoby. Jedním z nich je uchopení psa jen jednou rukou ze strany, v prostoru mezi hrudníkem a partií břicha, bez dalšího přidržení. Handler psa prostě nějak bafne do ruky a hotovo. Takové chyby se často dopouštějí vystavovatelé malých a delších plemen, jako jsou třeba čivavy, krysaříci nebo jezevčáci. Důsledky často nešetrného způsobu se rovnou nabízejí. Pes se přes ruku v pu du sebezáchovy vyvěsí, reflexně zatáhne břišní svaly a ohne hřbet. Někteří jedinci při podobném zvedání reagují citlivě na bolest, kterou jim pevné držení může způsobit. Hrůzným prohřeškem z pohledu junior handlingu je zvedání psů na stůl jen za obojek a za ocas, což uvidíte poměrně často u teriérů, naštěstí méně často u jiných plemen. Na výstavách lze spatřit i necitlivé zvedání psa za krk na napjatém tenkém vodítku, s rukou jen zezadu mezi pánevními končetinami, nebo držení pod krkem a za ocas. Z uvedených a dalších podobných způsobů si příklad neberte, stálo by vás to penalizační body. Pes je především živý tvor, na výstavě, a samozřejmě nejen na ní, by měl být v pohodě, uvolněný a spokojený. Ostatně mám za to, že pokud by někdo škrtil za krk vás, také byste asi štěstím nezářili, že? Zvednutí i následné sundání by mělo být plynulé, samozřejmě, jistě a provedené beze stresu a zbrklosti.

Kam a jak psa postavit

Na výstavní stůl se pes staví podobně, jako by stál na zemi, tedy bokem k rozhodčímu s hlavou u pravé ruky handlera. Z po-

hledu ideálně velkého stolu, jakým je například nejčastěji používaný menší stolek na úpravu, by měl být pes umístěn více vpřed a o něco blíže k posuzovateli než k handlerovi. Obvykle pes stojí asi dvě až tři tlapy od okraje stolu před sebou, což mu zajišťuje dostatek bezpečnosti, ale současně to vzbuzuje jeho pozornost. Podobně jako u předvedení na zemi by měl handler srovnat psovi nejprve hrudní končetiny tak, aby stály kolmo k podkladu. Na stole je možné k úpravě pozic hrudních končetin pohodlně využít pravou ruku, potom si do ní handler přehodí vodítka a začne rovnat končetiny pánevní. Po přehození vodítka pak postoj pánevních končetin upraví levá ruka. Stavět psa na stůl má své výhody i nevýhody. Předně, aby nedošlo ke ztrátě kontroly nad psem, musí být handler se psem po celou dobu pobytu psa na stole v intenzivním kontaktu, nejen pozorností, ale i pomocí vodítka. Pád nebo skok psa ze stolu je nepřehlédnutelným a penalizovaným prohřeškem. Na druhou stranu handler na psa lépe vidí, nemusí se k němu ohýbat a může lépe revidovat případné nedostatky v postoji. Je jisté bez diskuse, že pes se musí postojem na stole naučit, v ideálním případě již ve štěněčím věku. Postoj na stole by pro něj měl být denní rutinou, při níž je možné psa motivovat pamlskem a ve správném okamžiku odměnit za dobrý výkon. Odměnu lze použít i k upoutání pozornosti psa, ale s ohledem na potřebu naučit psa klidu při stínování doporučuji zacházet s odměnami nejvýše promyšleně. U nečekaných typů stolů (příliš velké, kulaté, vratké), které by se na soutěžích JH neměly vyskytovat, by si mladý handler měl rozumně poradit a brát přitom ohled na posuzovatele, na psa i na svou následující práci.

Sundání dolů

To, co platí pro zvedání psa, platí samozřejmě i pro opačný směr, kdy je nutno dostat psa bezpečně na pevnou zem, to znamená sundat ho dolů. Pes by měl být i tentokrát citlivě uchopen a zvolna postaven na zem. Skoky ze stolu nebo upuštění psa na zem z větší výšky by na soutěži JH rozhodně neměly být k vidění. Mladý handler by měl k chování psa být ještě o něco ostražitější než před zvednutím na stůl, protože dolů se psům chce výrazně častěji a mnohdy zvolí bez pokynu vystavovatele vlastní, rychlejší rozhodnutí, než aby vyčkali, až je handler sundá. Jakýkoliv včas vyřčený „zastavovací“ povel je na místě. U větších a gymnasticky založených plemen se nečekaný seskok obvykle obejde bez větších následků, ale pro drobné nebo zavalitější plemeno může být velmi nebezpečný. I proto by měl mladý handler věnovat psovi na stole celou dobu svou bedlivou pozornost a nepolevit zejména ve chvíli, kdy je předvedení psa na stole u konce. Menšího psa s běžnou srstí lze sundat i pod paží, přičemž ho mírně přitisknete k sobě, aby neskočil sám, a vodítkem kontrolujete stabilitu.

Chyby

Zbrkllost či nejistota handlera, necitlivé držení psa, neinformovanost o způsobu, jak psa zvednout a sundat, nesprávná technika zvedání a sundávání, ztráta kontroly nad psem, neuvědomělé uvolnění vodítka při rovnání postoje psa na stole, nesprávná pozice psa na stole vůči rozhodčímu, nepoužívání hlasové kontroly a podobně.

Ing. Libuše Brychtová ■

Foto: Ing. Hanuš Brychta

